

Verslag informatiebijeenkomst “Een stappenplan voor aardgasvrij-klaar wonen”

In totaal waren er +/- 40 aanwezigen deze avond. De inhoud van de presentatie, gegeven door de klankbordgroep, de gemeente Someren en het EnergieHuis Slim Wonen, is als losse bijlage bijgevoegd aan deze e-mail. Dit verslag bevat relevante achtergrondinformatie voor zover deze niet uit de presentatie blijkt en de vragen die tussendoor en achteraf zijn gesteld, inclusief de bijbehorende antwoorden.

De opening wordt verzorgd door de wethouder, waarbij er kort wordt teruggeblikt op de vorige bijeenkomsten. Daarbij geeft hij aan wat er vandaag allemaal mogelijk is om te helpen bij het proces waarmee de gemeente bezig is, zoals: invullen vragenlijst, tips in de ideeën box en het deelnemen aan de klankbordgroep. Ook wordt er kort stilgestaan bij het feit dat niet alleen in Waterdael I en II iets gebeurt m.b.t. de warmtetransitie, maar dat er volop wordt nagedacht over mogelijkheden en oplossingen in de hele gemeente, ook op bijvoorbeeld de bedrijventerreinen. Tijdens deze avond worden er 2 stappenplannen doorgenomen die door inwoners van Waterdael zijn uitgevoerd in samenwerking met het EnergieHuis Slim Wonen. Onderdeel van dit soort bijeenkomsten is ook om iedereen op dezelfde “vlieghoogte” te krijgen en om te proberen om duidelijkheid te creëren.

Inwonerverhaal 1

Er wordt kort ingegaan op de huidige stand van zaken. Daarbij geeft de bewoner aan dat hij de afgelopen 5 jaar al druk bezig is geweest met het isoleren/aardgasvrij-klaar maken.

Als er via het EnergieHuis Slim Wonen wordt gekeken hoe de woning er voor staat wordt er begonnen met een korte energieverbruik check. Deze kan een bewoner zelf invullen.

Op deze check scoort de bewoner hoog in het elektriciteitsverbruik en gemiddeld op gasverbruik. Het elektriciteitsverbruik is daarbij te verklaren: er is permanente ventilatie, er wordt gekookt op inductie en er wordt gebruik gemaakt van een elektrische auto.

De al uitgevoerde verduurzamingsmaatregelen zijn ventilatie, hybride warmtepomp met als warmtebron de ventilatielucht uit de woning en een nieuwe Cv-ketel. Dit bespaart de bewoner zo'n 1000 M³ gas per jaar.

Daarna werd een QuickScan uitgevoerd. Hierin wordt aan de hand van 25 vragen een aantal scenario's uitgewerkt. De bewoner geeft aan dat de scans toegankelijk zijn in het gebruik.

De bewoner heeft recentelijk HR++ glas aangeschaft. Dit glas scheelt t.o.v. “gewoon” dubbelglas ~4 graden (dia 10 presentatie) en brengt daarnaast merkbaar extra comfort.

Uit de QuickScan komen een aantal “eenvoudige” stappen en een aantal andere (duurdere) stappen.

De “eenvoudige” stappen voor zijn woning zijn als volgt:

- Dichten kieren bij kozijnen;
- De niet geïsoleerde garagedeur vervangen;
- Koudeval bij de voordeur verminderen.

De andere stappen zijn:

- Warmtepomp installeren. De [50 graden test](#) is al uitgevoerd door bewoner;
- Douche met warmteterugwinning (WTW). Hiervan geeft de bewoner aan dat dit als niet interessant wordt ervaren omdat de badkamer recentelijk is gerenoveerd;
- Aanschaffen van zonnepanelen. Dit heeft de bewoner al gedaan;
- Aanschaffen van een zonneboiler. Hiervan heeft de bewoner aangegeven dat hij dit zal overwegen.

Er wordt aangegeven dat een [ISDE-subsidie](#) van ~30% mogelijk is, als er meerdere stappen tegelijkertijd (of binnen een paar jaar) worden gedaan.

Daarbij geeft de uitkomst van het verbeterplan/QuickScan de kosten, maar ook de mogelijke besparing per jaar weer.

Het fijne van de QuickScan is dat je verschillende aanpassingen kan doen en daardoor ziet wat het gevolg is op de investeringen en kostenbesparingen.

Netcongestie: hoe zit het met ons elektriciteitsnet?

We horen het continu "netcongestie" maar wat betekent dit nu eigenlijk en wat merk ik als inwoner hiervan?

Netcongestie betekent dat het elektriciteitsnet "vol" zit en de grenzen van de maximale capaciteit bereikt zijn. Het gevolg hiervan is dat er geen nieuwe aansluitingen gemaakt kunnen worden.

De oorzaak ligt in een veranderend gebruik van de bestaande kabels en leidingen.

Tot een aantal jaren geleden was het eenrichtingsverkeer van A naar B op het elektriciteitsnet en werd er alleen maar stroom gebruikt. Met de komst van zonnepanelen en windmolens is dat veranderd en stroomt elektriciteit twee kanten op, dus ook van B naar A. Dit gewijzigde gebruik en de enorme toename van gebruik en levering elektriciteit zorgt ervoor dat de maximum capaciteit bereikt is.

Tot nu toe kunnen woningen met een "kleine" aansluiting, 3x25 ampère, nog aangesloten worden op het elektriciteitsnet. Grotere aansluitingen vanaf 3x80 ampère worden niet meer aangesloten. Dus bedrijven, maar ook scholen, winkels en bv. ziekenhuizen, kunnen niet voorzien worden van een stroomaansluiting en dus niet in gebruik genomen worden.

Een schematische weergave van stroomproductie naar stroomafname in de woning is op dia 17 te vinden.

De twee netbeheerders die hard bezig zijn om de capaciteit te vergroten zijn TenneT en Enexis.

- TenneT beheert de hoogspanningskabels en masten (bovengronds) voor heel Nederland en zorgt voor het transporteren van de stroom van de elektriciteitscentrales, wind en zonneparken naar de verdeelstations in Nederland.
- Enexis beheert de midden- en laagspanningsnetten (ondergronds) die de stroom transporteert naar de huizen en overige gebouwen en gebruikers.

Beide netbeheerders zijn bezig om de netten te verzwaren zodat er meer capaciteit beschikbaar komt. Ze investeren hiervoor miljarden euro's de komende jaren. Projecten van TenneT hebben een lange doorlooptijd, van 8 tot 10 jaar van plan tot uitvoering. Projecten van Enexis gaan wat sneller, 3 tot 7 jaar van plan tot uitvoering.

Op dit moment is Enexis in Someren bezig met het verzwaren en versterken van de netten door het plaatsen van nieuwe hoofdverdeelstations. Hiervoor worden vanaf het hoogspanningsstation in Maarheeze en vanuit Helmond-Zuid bundels kabel gelegd naar minimaal 3 nieuwe transportverdeelstations, strategisch gelegen in Someren. Vanuit deze stations worden de distributiestations en wijktrafo's aangesloten. De stations worden met middenspanning (10.000Volt) aan elkaar gekoppeld. In de wijken staan de wijktrafo's die de middenspanning omlaag brengen naar de 240/400Volt (laagspanning) die wij in huis gebruiken. De komende 10 jaar komen er in Someren ongeveer 135 wijktrafo's bij en gaat Enexis ongeveer 550km kabels leggen in de straten van de gemeente Someren.

Bijna alle straten van Someren worden in meer of minder mate geraakt door graafwerkzaamheden. Dit gaat gepaard met overlast en de gemeente zal samen met de aannemer en netbeheerder duidelijke afspraken maken over de uitvoering om overlast te beperken waar kan.

Momenteel zijn er 3 projecten van TenneT die lopen;

1. Beter benutten 380 kV van Maasbracht naar Eindhoven (uitvoering 2024/2025)
2. Tracé zoektocht voor 150kV ondergronds Eindhoven Maarheeze (uitvoering 2032/2034)
3. Onderzoek tracé nieuw 380kV van Maasbracht naar Eindhoven uitvoering 2034/2036)

De planning van Enexis loopt voor op die van TenneT, want Enexis wil haar netwerk op orde hebben voordat TenneT met verhoogde capaciteit stroom gaat transporteren. Enexis wil voor 2032 klaar zijn en TenneT rond 2035.

Inwonerverhaal 2

Ook hier wordt er weer kort ingegaan op de huidige stand van zaken. Uit de eerste check komt dat er weinig energie wordt gebruikt. Dit is o.a. te verklaren door lagere thermostaat stand, het niet verwarmen van ruimtes waar je niet bent en het dichtdoen van deuren.

Er wordt tijdens het verhaal een extra tip gegeven. Er bestaan CO₂ meters die in huis gehangen kunnen worden om te kijken of het nodig is om de ramen open te doen/te ventileren. Het Energiehuis Slim Wonen kan deze meters in bruikleen uitgeven. In de zomer is de ochtend het koudste moment van de dag en dus het beste moment om de ramen te openen voor het doorluchten. In de winter is de avond het warmste moment van de dag en daarom het beste moment. Dan kan, vlak voor het slapen de verwarming lager en de ramen open. Tijdens het slapen is er vaak minder warmte nodig.

Afsluitende informatie

Als afsluiting bedankt de projectleider van het wijkuitvoeringsplan de aanwezigen voor de aanwezigheid.

Er wordt kort ingegaan op het vervolg. Na de zomervakantie zal een nieuwe bijeenkomst plaatsvinden, waarbij er uitleg zal zijn over subsidies en financieringsmogelijkheden. Daarnaast heeft het Energiehuis Slim Wonen verschillende themabijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld:

- Op 28 mei een bijeenkomst over het "Slim Isoleren en Ventileren"
- Op 30 mei een bijeenkomst over het "Slim koelen van je huis".

Vragen na inwonersverhaal 1

Als je naar all-electric gaat dan maak je extra elektriciteitskosten. Wie financiert dit? Zeker ook omdat de energie voornamelijk in de wintermaanden wordt gebruikt, terwijl de zonnepanelen voornamelijk in de zomer energie leveren. Daarnaast kost het terugleveren van energie zelfs geld.

De bewoner van de woning uit het eerste verhaal geeft aan dat teruglevering van energie tegenwoordig inderdaad geld kost, maar dat er wel nog steeds gesaldeerd wordt. Het "balanceren" van het extra gebruik in de winter en de extra opwek in de zomer is dus nog steeds mogelijk. Wel zal de huidige salderingsregeling langzaam worden afgebouwd, waardoor dit voordeel minder wordt. De verwachting is overigens dat de overheid door zal gaan met het kunstmatig duurder maken van gas (door hogere energiebelasting) en het goedkoper maken van elektriciteit (door lagere energiebelasting), waardoor elektriciteit steeds goedkoper zal worden in vergelijking met gas. Kijk ook eens op <https://www.gaslicht.com/zonnepanelen/terugleverkosten>

Hoe staat het met subsidies?

De subsidie in het verhaal is de ISDE-subsidie, die via RVO kan worden aangevraagd. Voor een eerste maatregel kan met deze subsidie ongeveer 12,5% van de investering worden teruggekregen. Bij een tweede maatregel is dit 25% tot 30%. Meer informatie over de ISDE-subsidie vindt u op <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren>.

Het EnergieHuis Slim Wonen geeft aan dat je voor iedere maatregel die je treft, maar één keer subsidie kan aanvragen. Wanneer je dus je glas vervangt, is het goed om dit in één keer te doen, omdat de subsidie ook maar één keer te verkrijgen is per maatregel.

Vragen na uitleg over de netcongestie

Hoe kan het zijn dat de zonnepanelen op het huis netcongestie veroorzaken? Deze zonnepanelen wekken toch veel minder stroom op dan de grote zonnevelden die op het hoogspanningsnet zijn aangesloten?

De gemeente geeft aan dat wanneer zonnepanelen stroom leveren vanaf het dak van de woning, deze stroom binnenkomt op het laagspanningsnet. Op dit net kan ook te veel stroom tegelijkertijd lopen, bijvoorbeeld wanneer iedereen tegelijkertijd energie opwekt. Of wanneer iedereen tegelijkertijd om stroom vraagt. Er ontstaat dan netcongestie.

Wethouder Van Doorn vult aan en geeft aan dat de terugleververgoeding die energieleveranciers tegenwoordig vragen niet het gevolg zijn van netcongestie en ook geen oplossing zijn voor dit probleem. Deze vergoeding vragen de energieleveranciers, omdat zij kosten maken voor het terugleveren. Zij moeten er namelijk voor zorgen dat de energie wordt opgeslagen of dat deze verdeeld wordt over het land, naar plekken waar wel vraag is naar de opgewekte energie. Voor deze kosten zeggen de leveranciers nu: de mensen met de zonnepanelen op hun dak, die deze energie terugleveren en daarmee zorgen voor een verhoogd aanbod van energie, moeten gaan meebetalen aan (een deel van) deze kosten in plaats dat alle inwoners (ook die zonder zonnepanelen) hieraan meebetalen via de vaste aansluitingskosten.

De salderingsregeling is een regeling die vooral bedoeld was om zonnepanelen op huizen te stimuleren.

Het verzwaren van de stroomnetten noodzakelijk is om netcongestie zo veel mogelijk te voorkomen. Het is daarbij niet mogelijk om altijd overlast te voorkomen. Er wordt wel zo veel mogelijk gestuurd op het beperken van deze overlast, door projecten in de ondergrond zo veel mogelijk tegelijkertijd uit te voeren. Daarvoor overlegt de gemeente met de energiemaatschappijen.

Moeten de kabels die vanuit de meterkast naar het net (de kabels die onder het trottoir of de straat liggen) aangepast worden?

De gemeente geeft aan dat de huisaansluitingen over het algemeen van voldoende kwaliteit en capaciteit zijn. De kabel waar het huis op wordt aangesloten moet wel vaak verzwaaard worden. De netbeheerder gebruikt een rekentool om te bepalen waar zulke verzwaringen nodig zijn.

U heeft het gehad over het transport van energie. Begrijp ik het goed, dat alles wat we terugleveren (zoals op piekdagen) niet hergebruikt kan worden?

Belangrijk om te weten is dat de elektriciteitsopwek en elektriciteitsafname op het gehele elektriciteitsnet op ieder moment gelijk moet zijn. De stroom die u teruglevert gaat eerst richting de wijktransformator. Is daar voldoende afname (vraag naar stroom) dan gaat het terug de wijk in. Zo niet, dan gaat die via de wijktransformator naar het hoofdtransportverdeelstation. Kan je daar de stroom kwijt, dan gaat het die kant op. Zo niet, dan gaat de stroom naar het hoogspanningsnet. Hier wordt deze stroom dan opnieuw verdeeld over Nederland en/of Europa. De elektriciteitsproductie van de kolencentrales kan tijdens dit soort momenten, wanneer er veel duurzame stroom beschikbaar is, ook afgeschaald worden. De opgewekte energie wordt dus zoveel mogelijk gebruikt.

Zijn er mogelijkheden om accu's bij de transformatorhuisjes te plaatsen?

De gemeente geeft aan dat dit door Enexis wordt onderzocht. Als dit gebeurt, dan is de verwachting dat de transformators wel een stuk groter moeten worden dan de huidige omvang.

Is een accu op eigen terrein mogelijk?

Er bestaan accupakketten van 10-15 kW die op eigen terrein mogelijk zijn. Deze kunnen 1 à 2 dagen aan energie opslaan en daarmee dus ook de stroomvraag tijdelijk overbruggen als de zon

niet schijnt. Daarnaast bestaan er ook "slimme" laadpalen die kijken naar de huidige energieproductie via zonnepanelen en daar hun afname op aanpassen. Daarbij is het zo dat er momenteel geen subsidies bestaan voor deze maatregelen en dat deze op zichzelf vaak nog erg duur zijn. Milieucentraal geeft aan dat als je geld wilt besparen of het klimaat wilt helpen, dat een thuisbatterij op dit moment niet helpt: <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/thuisbatterij-zonne-energie-opslaan>

Vragen na inwonersverhaal 2

Hoe werkt de prijs van bijvoorbeeld de warmtepomp op het plaatje?

Het EnergieHuis Slim Wonen geeft aan dat het plaatje uit de woning QuickScan komt en dus een indicatie van de kosten geeft. Hierbij is al wel de [ISDE-Subsidie](#) toegepast. Wel zullen er altijd nog offertes opgevraagd moeten worden voor de daadwerkelijke prijs.

Vragen tijdens de afsluiting

Hoe maak je een keuze over een warmtepomp met de decibels? Er komen namelijk in heel Nederland veel klachten binnen m.b.t. de geluidsoverlast die deze warmtepompen creëren.

De gemeente geeft aan dat er wettelijke eisen zijn voor de hoeveelheid geluid die een warmtepomp mag maken. Daarnaast is het ook mogelijk om de warmtepomp met ombouw of in huis te plaatsen. Er zijn dus mogelijkheden om het geluid zoveel mogelijk te verminderen. Daarbij draait de warmtepomp vaak in de winter en dan zullen de meeste mensen binnen zijn. Meer toelichting over deze vraag wordt ook geboden in de nieuwsbrief over een Aardgasvrij-klaar Waterdael I en II van juni.

Hoe zit het met waterstof?

De gemeente geeft aan dat dit nog te veel in de kinderschoenen staat en daardoor nog niet als realistische/reële oplossing wordt beschouwd. Zie ook <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/energiebronnen/waterstof/>

Hoe zit het met nu installeren van hybride pompen t.o.v. het afsluiten van het gas in 2050?

De nationale overheid is van plan om vanaf 2026 een verplichting te gaan stellen aan het duurzaam verwarmen van woningen [Warmtepomp verwarmt vanaf 2026 veel woningen en andere gebouwen | Energie thuis | Rijksoverheid.nl](#). In de praktijk betekent dat, dat veel woningen over zullen moeten stappen naar een hybride warmtepomp. De precieze regels hiervoor zijn nog niet vastgesteld. De ketels die nu worden geplaatst, zijn vaak al voorbereid op het maken van een combinatie met een warmtepomp.

Richting 2050 moeten alle woningen in Nederland van het aardgas af zijn. Het nu installeren van een hybride warmtepomp is geen slechte investering, omdat de installatie tegen die tijd is afgeschreven/verouderd.